

การพัฒนาทักษะสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี

Communicator Development for Tourism Promotion in Ubon Ratchathani Province

เอมีลี เวสต์บรูก

คณะบริหารธุรกิจและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Ameli Westbrook

Faculty of Business Administration and Management, Ubon Ratchathani Rajabhat University

E-mail: ameli.w@ubru.ac.th

(Received: November 5, 2024; Revised: December 6, 2024; Accepted: December 9, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจและวิเคราะห์บริบทชุมชนท่องเที่ยวในอำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี 2) ค้นหาเรื่องเล่าของชุมชนท่องเที่ยวในอำเภอสิรินธรจังหวัดอุบลราชธานี 3) กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการสร้างนักสื่อสารชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวในอำเภอสิรินธรจังหวัดอุบลราชธานี และ 4) พัฒนานักสื่อสารชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวในอำเภอสิรินธรจังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มประชากรที่ศึกษา ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มาเยือนอำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี และผู้นำชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน แบ่งเป็นนักท่องเที่ยว 300 คน และผู้นำชุมชน 100 คน โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ข้อมูลเก็บรวบรวมผ่านแบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว การสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับผู้นำชุมชน

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง อายุ 36-45 ปี มีการศึกษาปริญญาโท อาชีพข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ และมีรายได้เฉลี่ย 30,001-50,000 บาท ซึ่งเหมาะสมกับกิจกรรมที่เน้นคุณภาพและความคุ้มค่า ในการเดินทาง ผู้ตอบส่วนใหญ่เดินทางกับคู่รัก ใช้รถยนต์ส่วนตัวเพื่อท่องเที่ยวและพักผ่อน ใช้เวลาเดินทาง 1 วัน และได้รับข้อมูลจากญาติหรือเพื่อน ส่วนกิจกรรมยอดนิยมคือการศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมชุมชนและการรับประทานอาหาร 2) เรื่องเล่าโดดเด่นสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มหลัก ดังนี้ เรื่องเล่าทางวัฒนธรรม เรื่องเล่าทางธรรมชาติ และเรื่องเล่าทางวิถีชีวิต 3) การกำหนดเกณฑ์การสร้างนักสื่อสารชุมชนประกอบด้วย ทักษะด้านการเล่าเรื่อง การถ่ายทอดการเล่าเรื่อง และการฝึกอบรม 4) ผลการฝึกอบรมแสดงให้เห็นว่าความสามารถในการเล่าเรื่องของนักสื่อสารชุมชนเพิ่มขึ้น โดยคะแนนเฉลี่ยจากแบบประเมินตนเองก่อนและหลังการฝึกอบรมเพิ่มขึ้นจาก 3.2 เป็น 4.5 และทักษะการใช้สื่อดิจิทัลเพิ่มขึ้น โดยร้อยละ 85 ของนักสื่อสารสามารถผลิตและเผยแพร่เนื้อหาบนโซเชียลมีเดียได้ด้วยตนเอง

คำสำคัญ: นักสื่อสารชุมชน, การเล่าเรื่อง, การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, การสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

Abstract

This research aimed to 1) explore and analyze the context of community tourism in Sirindhorn District, Ubon Ratchathani Province, 2) identify the narratives of community tourism in Sirindhorn District, Ubon Ratchathani Province, 3) establish standard criteria for developing community communicators for tourism in Sirindhorn District, Ubon Ratchathani Province, and 4) enhance the capacity of community communicators for tourism in Sirindhorn District, Ubon Ratchathani Province. The study population included tourists who visited Sirindhorn District, Ubon Ratchathani Province, and community leaders who involved in local tourism, with a sample size of 400 people, divided into 300 tourists and 100 community leaders, using stratified random sampling. Data were collected through questionnaires for tourists, Focus group and in-depth interviews for community leaders.

The research findings revealed that 1) the majority of respondents were women, aged between 36-45 years old, with a Master's degree, working as civil servants or employees of state enterprises, and with an average monthly income of 30,001-50,000 THB, which is suitable for activities that focus on quality and value. Regarding travel, most respondents traveled with a partner, used private cars for leisure trips, spent one day on average for travel, and received travel information from family or friends. The most popular activities were cultural learning and dining. 2) The prominent stories can be categorized into three main groups: cultural stories, natural stories, and lifestyle stories. 3) The criteria for developing community communicators included skills in storytelling, the ability to convey stories, and training programs. 4) The results of the training showed that the storytelling abilities of community communicators had improved, with the average score from self-assessments before and after the training increasing from 3.2 to 4.5. Additionally, digital media skills improved, with 85 percent of communicators able to independently create and share content on social media.

Keywords: Community Communicators, Storytelling, Sustainable Tourism Development, Creative Communication

บทนำ

การท่องเที่ยวชุมชนเป็นแนวทางหนึ่งของการพัฒนาที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการวางแผน พัฒนา และจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวชุมชนมีความโดดเด่นในแง่การส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างประสบการณ์ที่ลึกซึ้งผ่านการปฏิสัมพันธ์กับชุมชน โดยนักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรม และทรัพยากรท้องถิ่นจากมุมมองของคนในพื้นที่โดยตรง สิ่งนี้ช่วยให้ความเข้าใจและการเคารพในความหลากหลายทางวัฒนธรรม อีกทั้งยังช่วยสร้างรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้นในระยะยาว (Pookhao, 2023; Smith & Robinson, 2023) นอกจากนี้ การท่องเที่ยวชุมชนยังถือเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมดั้งเดิม โดยลดผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มากเกินไป ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมอย่างสูงในปัจจุบัน (Roberts & Hall, 2023)

ในบริบทของประเทศไทย จังหวัดอุบลราชธานีถือเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน เนื่องจากมีทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่หลากหลายและโดดเด่น อำเภอสิรินธรในจังหวัดอุบลราชธานีเป็นตัวอย่างหนึ่งของพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ เช่น เขื่อนสิรินธร น้ำตกตาดโตน และโรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์ลอยน้ำไฮบริดที่ใหญ่ที่สุดในโลก ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านพลังงานสะอาด นอกจากนี้ ชุมชนยังมีกิจกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น การนั่งเรือแพชมธรรมชาติ การล่องแพหาทุ่งกลางคืน และการจัดงานบุญผะเหวด ซึ่งสะท้อนถึงความเชื่อและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวอีสาน การพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่นี้จึงเป็นโอกาสที่ดีในการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนและความยั่งยืนในระยะยาว หากแต่ความสำเร็จของการท่องเที่ยวชุมชนจะเกิดขึ้นได้ ชุมชนจำเป็นต้องมีนักสื่อสารที่มีความสามารถในการนำเสนอและถ่ายทอดเรื่องราวที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์ของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Chomphu & Jitkham, 2021; Watson, Johnson & Lee, 2024) นักสื่อสารชุมชนมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเข้าใจและเชื่อมโยงระหว่างชุมชนและนักท่องเที่ยว พวกเขาไม่ได้เป็นเพียงผู้ถ่ายทอดข้อมูล แต่ยังเป็นตัวแทนที่ช่วยสร้างภาพลักษณ์เชิงบวกให้กับชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว การสื่อสารที่ดีสามารถช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยว สร้างความประทับใจ และทำให้นักท่องเที่ยวมีความเข้าใจลึกซึ้งเกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น ทักษะที่สำคัญของนักสื่อสารชุมชนประกอบด้วย การเล่าเรื่อง การใช้สื่อดิจิทัล และการสร้างสรรค์เนื้อหาที่สามารถสื่อถึงคุณค่าของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Canosa, Wilson & Graham, 2020) อย่างไรก็ตาม นักสื่อสารชุมชนในพื้นที่อำเภอสิรินธรยังเผชิญกับความท้าทายหลายประการ เช่น การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเล่าเรื่อง การใช้สื่อสมัยใหม่ และการขาดประสบการณ์ในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างวัฒนธรรม สิ่งเหล่านี้ทำให้การนำเสนอเรื่องราวของชุมชนยังไม่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว งานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นศึกษากระบวนการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของนักสื่อสารชุมชนในอำเภอสิรินธร จังหวัด

อุบลราชธานี โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญในการพัฒนาทักษะด้านการเล่าเรื่อง การสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ และการใช้สื่อดิจิทัล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวและเสริมสร้างประสบการณ์ที่น่าประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ งานวิจัยยังให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการพัฒนา เพื่อให้มั่นใจว่าการพัฒนานี้จะสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง และส่งผลให้เกิดความยั่งยืนในระยะยาว (Jepson & Sharpley, 2023; Hall & Page, 2024)

ผลการวิจัยนี้คาดว่าจะจะเป็นแนวทางในการพัฒนานักสื่อสารชุมชนให้มีความสามารถในการถ่ายทอดคุณค่าของชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยส่งเสริมการเติบโตของการท่องเที่ยวในพื้นที่ และสร้างความเชื่อมโยงที่ลึกซึ้งระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชน งานวิจัยนี้ยังคาดว่าจะช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับชุมชนในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสำรวจและวิเคราะห์บริบทชุมชนท่องเที่ยวในอำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อค้นหาเรื่องเล่าของชุมชนท่องเที่ยวในอำเภอสิรินธรจังหวัดอุบลราชธานี
3. เพื่อกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการสร้างนักสื่อสารชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวในอำเภอสิรินธร จังหวัด

อุบลราชธานี

4. เพื่อพัฒนานักสื่อสารชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวในอำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดการสื่อสารกับการพัฒนา

แนวคิดการสื่อสารเพื่อการพัฒนาเป็นการใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ปัจจุบันแนวคิดนี้ถูกประยุกต์ใช้ในหลายพื้นที่เพื่อสร้างความเข้าใจและเสริมสร้างศักยภาพให้กับชุมชน (Ooi & Shelley, 2023) การสื่อสารในลักษณะนี้ไม่ได้เป็นเพียงแค่การส่งข้อมูลเพียงฝ่ายเดียว แต่ยังเป็นการสร้างบทสนทาร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน และชุมชน เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจและมุ่งมั่นในการพัฒนาร่วมกัน นอกจากนี้ การสื่อสารพัฒนากลายเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการส่งเสริมความยั่งยืนในชุมชนท้องถิ่น ซึ่งรวมถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจที่สำคัญสำหรับการพัฒนาท้องถิ่น

ทฤษฎีการสื่อสารเพื่อการพัฒนา

ทฤษฎีนี้เน้นการใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมของชุมชน และกระตุ้นให้เกิดความตระหนักรู้ในประเด็นสำคัญต่าง ๆ (Ooi & Shelley, 2023) แนวคิดหลักที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ได้แก่ การสร้างบทสนทนา (Dialogic Communication) เป็นการสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความร่วมมือระหว่างชุมชนและนักทอ้งเทียว เพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมและความเข้าใจซึ่งกันและกัน การใช้สื่ออย่างเหมาะสม (Appropriate Media Usage) เป็นการเลือกใช้เครื่องมือสื่อสาร เช่น สื่อดิจิทัล หรือการเล่าเรื่องที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร การพัฒนาศักยภาพ (Empowerment) เป็นการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะสื่อสารชุมชนเพื่อเสริมสร้างทักษะในการสื่อสาร โดยเน้นการเล่าเรื่องที่สะท้อนอัตลักษณ์และคุณค่าของชุมชน การนำทฤษฎีนี้มาปรับใช้ในงานวิจัยช่วยสร้างแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาทักษะของนักสื่อสาร และเชื่อมโยงความต้องการของชุมชนกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว

แนวคิดการสื่อสารการทอ้งเทียวชุมชน

การสื่อสารการทอ้งเทียวชุมชนเป็นแนวคิดที่สำคัญในการเชื่อมโยงนักทอ้งเทียวกับวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ท้องถิ่น การใช้การสื่อสารเพื่อเสริมสร้างการทอ้งเทียวชุมชนช่วยให้นักทอ้งเทียวมีความเข้าใจในคุณค่าของชุมชนและทรัพยากรในพื้นที่ แนวคิดนี้เน้นการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นในการสื่อสาร ซึ่งช่วยทำให้เกิดความยั่งยืนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมในชุมชน และช่วยสร้างความมั่นคงในการพัฒนาชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ (ไพฑูรย์ มากสุข, 2557) การสื่อสารที่ดีควรสะท้อนถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น เช่น ประเพณี วิถีชีวิต และเรื่องราวของชุมชน นอกจากนี้ การบูรณาการการสื่อสารเชิงชุมชนช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและช่วยให้การทอ้งเทียวสามารถดึงดูดนักทอ้งเทียวกลับมาเยือนได้อีกครั้ง (Chomphu & Jitkham, 2021)

แนวคิดการเล่าเรื่อง

การเล่าเรื่อง (Storytelling) เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพและน่าสนใจ การเล่าเรื่องทำให้นักทอ้งเทียวได้สัมผัสกับประสบการณ์ที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยเน้นการเชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์ของนักเล่าเรื่องและผู้รับสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจในมุมมองและอารมณ์ที่ใกล้ชิดกับเรื่องราว การเล่าเรื่องช่วยเพิ่มเสน่ห์ให้กับแหล่งทอ้งเทียวและสร้างความผูกพันระหว่างนักทอ้งเทียวกับชุมชน (Canosa, Wilson & Graham, 2020) นอกจากนี้การเล่าเรื่องที่มีโครงเรื่องที่ชัดเจนและสะท้อนถึงวัฒนธรรมของท้องถิ่นสามารถสร้างประสบการณ์ที่นักทอ้งเทียวต้องการ ซึ่งในปัจจุบันการเล่าเรื่องได้รับความนิยมอย่างมากในอุตสาหกรรมกรทอ้งเทียว เนื่องจากมีผลต่อการกระตุ้นความสนใจและการจดจำของนักทอ้งเทียว (McGinnis, Reif & McDonald, 2020)

ทฤษฎีการเล่าเรื่อง

ทฤษฎีนี้เน้นความสำคัญของเรื่องเล่าในฐานะเครื่องมือที่มีพลังในการสื่อสาร โดยเรื่องเล่ามีบทบาทในการสร้างความเชื่อมโยงทางอารมณ์และความเข้าใจกับผู้ฟัง (Canosa, Wilson & Graham, 2020) แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ได้แก่ การสร้างประสบการณ์ที่น่าจดจำ (Memorable Experiences) เรื่องเล่าที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับแหล่งท่องเที่ยว ความสมจริงและความน่าเชื่อถือ (Authenticity and Credibility) เรื่องเล่าที่สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชนอย่างแท้จริง มีผลต่อการสร้างความไว้วางใจในกลุ่มนักท่องเที่ยว และการใช้โครงสร้างเรื่องราวที่มีประสิทธิภาพ (Effective Narrative Structure) การเล่าเรื่องที่มีโครงสร้างที่ชัดเจน เช่น การเปิดเรื่อง การสร้างปม และการแก้ปม ช่วยให้เนื้อหามีความน่าสนใจและดึงดูดความสนใจของผู้ฟัง ทฤษฎีการเล่าเรื่องยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยพัฒนานักสื่อสารชุมชนในการถ่ายทอดอัตลักษณ์และคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวได้อย่างลึกซึ้ง

แนวคิดการสร้างเสริมศักยภาพกับการมีส่วนร่วม

การสร้างเสริมศักยภาพ (Empowerment) และการมีส่วนร่วม (Participation) เป็นแนวคิดสำคัญในการพัฒนาชุมชน การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการตัดสินใจ การวางแผน และการดำเนินการช่วยให้เกิดความเข้าใจและสนับสนุนการพัฒนาที่มีความยั่งยืน แนวคิดนี้ยังเน้นความสำคัญของการสร้างศักยภาพให้กับชุมชนท้องถิ่น โดยการเพิ่มพลังให้กับสมาชิกชุมชนช่วยสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของทรัพยากรและส่งเสริมให้พวกเขามีบทบาทในการรักษาและพัฒนาชุมชนในระยะยาว (Bertella & Rinaldi, 2020) งานวิจัยหลายชิ้นได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นฐานสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น (McGinnis, Reif & McDonald, 2020)

ข้อมูลนำเข้า	กระบวนการ	ผลลัพธ์	ผลที่ได้รับ
ตัวแทนภาคส่วนชุมชนและเอกชนด้านการท่องเที่ยว 1. ตัวแทนชุมชนประกอบด้วย ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วย เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 2. ผู้แทนภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ประกอบด้วย เรือแพ ที่พัก ร้านอาหารของที่ระลึก	กระบวนการพัฒนานักสื่อสารชุมชน 1. สำรวจและวิเคราะห์ปัญหาชุมชน จัดทำแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล 2. การพิจารณาความเป็นไปได้ของกิจกรรม 3. การวางแผน ร่วมกันกำหนดประเด็นของเกณฑ์มาตรฐานการสร้างนักสื่อสาร 4. การปฏิบัติตามแผนสืบค้น เรื่องเล่าในประเด็น กำหนดเกณฑ์มาตรฐานและหลักสูตรในการสร้างนักสื่อสารชุมชนนั้น 5. ประเมินผล การปฏิบัติการ	การพัฒนาและบทบาทนักสื่อสารชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในอำเภอสิรินคร จังหวัดอุบลราชธานี 1. สภาพปัญหาและความต้องการวิเคราะห์บริบทชุมชนการท่องเที่ยวในอำเภอสิรินคร จังหวัดอุบลราชธานี 2. เรื่องเล่าที่สะท้อนตัวตนของชุมชนท่องเที่ยวในอำเภอสิรินคร จังหวัดอุบลราชธานี 3. เกณฑ์มาตรฐานการสร้างนักสื่อสารชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวในอำเภอสิรินคร จังหวัดอุบลราชธานี 4. นักสื่อสารชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวในอำเภอสิรินคร จังหวัดอุบลราชธานี	การเพิ่มศักยภาพนักสื่อสารชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวในอำเภอสิรินคร จังหวัดอุบลราชธานี 1. เพิ่มศักยภาพชุมชนในการสื่อสารชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวในอำเภอสิรินคร จังหวัดอุบลราชธานี 2. นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลข่าวสารที่เที่ยงตรงและถูกต้องของชุมชน 3. ชุมชนมีนักสื่อสารชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ 4. เพิ่มคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีกลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในอำเภอสิรินคร จังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทย ประชาชนในชุมชน และผู้แทนจากภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่นผู้ประกอบการร้านค้าและที่พัก

ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยนี้ครอบคลุมพื้นที่ใน อำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทั้งในด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น เขื่อนสิรินธร น้ำตกตาดโตน และพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางวัฒนธรรม เช่น งานบุญผะเหวด

ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

1. นักท่องเที่ยวโดยการคัดเลือกนักท่องเที่ยวจำนวน 300 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่หลากหลาย ครอบคลุมทั้งเพศ อายุ และวัตถุประสงค์การเดินทาง
2. ผู้นำชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง คัดเลือกผู้นำชุมชนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจำนวน 100 คน โดยเกณฑ์การคัดเลือกพิจารณาจากบทบาทหน้าที่ในชุมชน และประสบการณ์ด้านการจัดการหรือประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยดำเนินการระหว่าง 1 ตุลาคม พ.ศ. 2566 – 30 กันยายน พ.ศ. 2567 โดยมีการวางแผนการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ผลลัพธ์ในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน

ขอบเขตด้านวิธีการเก็บข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยว โดยแบ่งคำถามเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล พฤติกรรมการท่องเที่ยว ความพึงพอใจต่อประสบการณ์การท่องเที่ยว และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนานักสื่อสารชุมชน
2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้นำชุมชนและผู้มีบทบาทสำคัญในพื้นที่ เพื่อวิเคราะห์บริบทชุมชนและแนวทางการพัฒนา และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างเรื่องเล่าและการพัฒนาทักษะของนักสื่อสารชุมชน
3. เครื่องมือการวิจัย ใช้แบบสอบถาม แนวคำถามสัมภาษณ์ และการบันทึกเสียงและภาพ เพื่อช่วยรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้อง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เพื่อให้เครื่องมือวิจัยมีความน่าเชื่อถือและความเที่ยงตรง ได้ดำเนินการดังนี้

การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 3 ท่าน ประเมินความเหมาะสมของคำถามและความครอบคลุมของเนื้อหา โดยใช้ดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (IOC: Item-Objective Congruence) เท่ากับ .867 โดยกำหนดเกณฑ์ IOC ไว้ที่ $\geq .5$ (Polit & Beck, 2021) สำหรับข้อคำถามที่ผ่านการพิจารณา

การทดสอบความเที่ยง (Reliability Test) ทดสอบแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างนำร่อง (Pilot Group) จำนวน 30 คน เพื่อกำหนดค่าความเที่ยงโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha) เท่ากับ .826 โดยตั้งเป้าหมายค่าความเที่ยงไว้ที่ $\geq .7$

การตรวจสอบความชัดเจนและความเข้าใจ (Clarity and Comprehension) ทดสอบคำถามกับกลุ่มทดลองเพื่อปรับปรุงถ้อยคำและโครงสร้างคำถามให้เหมาะสม และตรวจสอบว่าผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเข้าใจคำถามได้อย่างถูกต้อง

ขอบเขตด้านการวิเคราะห์ข้อมูล

- ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ร้อยละ เพื่อสรุปพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอสิรินธร
- ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสกัดประเด็นสำคัญเกี่ยวกับบริบทชุมชนและแนวทางการพัฒนานักสื่อสารชุมชน

ผลการวิจัย

- ผลสำรวจและวิเคราะห์บริบทชุมชนท่องเที่ยวในอำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	108	27.00
หญิง	292	73.00
อายุ		
อายุ 15-25 ปี	26	6.50
อายุ 26-35 ปี	129	32.20
อายุ 36-45 ปี	168	42.00
อายุ 46-55 ปี	49	12.30
อายุ 56 ปีขึ้นไป	28	7.00
สถานภาพ		
โสด	140	35.00
สมรส	260	65.00
ระดับการศึกษา		

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	1.30
ปริญญาตรี	163	40.80
ปริญญาโท	220	55.00
ปริญญาเอก	12	3.00
อาชีพ		
พนักงานบริษัท	123	30.80
นักเรียน/นิสิตนักศึกษา	6	1.50
นักธุรกิจ/ธุรกิจส่วนตัว	86	21.50
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	173	46.30
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	12	3.00
รายได้		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	6	1.50
10,001-15,000 บาท	56	14.00
15,001-30,000 บาท	61	15.30
30,001-50,00 บาท	200	50.00
มากกว่า 50,000 บาท	77	19.20
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 292 คน ร้อยละ 73 กลุ่มอายุที่พบมากที่สุดคือ 36-45 ปี จำนวน 168 คน ร้อยละ 42 และสถานภาพสมรส จำนวน 260 คน ร้อยละ 65 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ที่ปริญญาโท จำนวน 220 คน ร้อยละ 55 ด้านอาชีพ ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 173 คน ร้อยละ 46.3 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 30,001-50,000 บาท จำนวน 200 คน ร้อยละ 50 ข้อมูลเหล่านี้สะท้อนถึงกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้และการศึกษาสูง เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมกิจกรรมที่มุ่งเน้นคุณภาพและความคุ้มค่า

ตารางที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอสิรินคร

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะการเดินทาง		
คนเดียว	61	15.30
ครอบครัว	66	16.50
กลุ่มเพื่อน	93	23.20
คู่รัก	180	45.00
ลักษณะการเดินทางมาเที่ยวสิรินธร		
รถยนต์ส่วนตัว	357	89.30
รถเช่า/รถตู้	32	8.00
รถโดยสารประจำทาง	11	2.70
วัตถุประสงค์การเดินทาง		
ท่องเที่ยว/พักผ่อน	355	88.80
เยี่ยมญาติ/เพื่อน	11	2.80
ติดต่อธุรกิจ/ทำงาน	24	6.00
ประชุม/สัมมนา	10	2.40
ระยะเวลาในการเดินทาง		
ไปเช้า-เย็นกลับ	79	19.80
1 วัน	262	65.50
2-3 วัน	29	7.20
4-5 วัน	24	6.00
มากกว่า 5 วัน	6	1.50
ทราบข้อมูลจาก		
หนังสือพิมพ์/นิตยสาร	2	0.40
อินเทอร์เน็ต	191	47.80
ญาติ/เพื่อน	197	49.30
ไม่เคยทราบ	10	2.50
ค่าใช้จ่าย		
ต่ำกว่า 1,000 บาท	2	0.50
1,001-1,500 บาท	65	16.30

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
1,501-2,000 บาท	80	20.00
2,001-2,500 บาท	61	15.30
2,501-3,000 บาท	131	32.80
มากกว่า 3,001บาท	61	15.10
กิจกรรมที่ทำขณะท่องเที่ยว		
รับประทานอาหาร	103	25.80
ถ่ายรูป	65	16.30
ศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมชุมชน	157	39.30
เลือกซื้อสินค้าชุมชน	48	12.00
ล่องแพ	27	6.80
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ลักษณะการเดินทางส่วนใหญ่คือการเดินทางกับคู่รัก จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 รองลงมาคือเดินทางกับกลุ่มเพื่อน จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.20 ในด้านพาหนะที่ใช้เดินทาง ส่วนใหญ่ใช้รถยนต์ส่วนตัว จำนวน 357 คน คิดเป็นร้อยละ 89.30 ซึ่งสะท้อนถึงความสะดวกและความเป็นส่วนตัวในการเดินทาง วัตถุประสงค์หลักของการเดินทางคือการท่องเที่ยวและพักผ่อน จำนวน 355 คน คิดเป็นร้อยละ 88.80 ระยะเวลาในการเดินทางส่วนใหญ่ใช้เวลา 1 วัน จำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 65.50 ในส่วนของช่องทางการรับข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลจากญาติหรือเพื่อน จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 49.30 รองลงมาคือจากอินเทอร์เน็ต จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 47.80 สำหรับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อทริป พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 2,501-3,000 บาท จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 32.80 กิจกรรมยอดนิยมที่ทำขณะท่องเที่ยวคือการศึกษารู้นวัฒนธรรมชุมชน จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 39.30 รองลงมาคือรับประทานอาหาร จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 25.80

2. ผลการค้นหारे่องเล่าของชุมชนท่องเที่ยวในอำเภอสรินธร์จังหวัดอุบลราชธานี

บริบทชุมชนท่องเที่ยว ตำบลคำเขื่อนแก้ว อำเภอสรินธร์ จังหวัดอุบลราชธานี ตำบลคำเขื่อนแก้ว อำเภอสรินธร์ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นชุมชนที่มีประวัติและวัฒนธรรมที่น่าสนใจ โดยเป็นชุมชนที่สืบสานประเพณีและวิถีชีวิตที่เรียบง่าย มีสินค้าท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น เฟอร์นิเจอร์ไม้ น้ำ ไม้กวาดดอกหญ้า และยอไม้ไผ่ดักปลาแก้ว ซึ่งสะท้อนถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น นอกจากนี้ ชุมชนยังมีกิจกรรมท่องเที่ยวที่โดดเด่น เช่น การนั่งเรือแพชมวิวทิวทัศน์ที่สวยงามของเขื่อนสิรินธรและลำโดมน้อย รวมถึงการชมโรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์ลอยน้ำไฮบริดที่ใหญ่ที่สุดในโลก ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงพลังงานสะอาด นอกจากนี้ ตำบลคำเขื่อนแก้วยังมีการจัดงาน

บุญผะเหวด หรือบุญมหาชาติ ซึ่งเป็นประเพณีสำคัญของชาวอีสานที่จัดขึ้นทุกปีในช่วงเดือนมีนาคม ประเพณีนี้มีความสำคัญในทางพุทธศาสนา โดยมีการแห่พระอุปัชฌาย์และการเทศน์มหาชาติ เพื่อส่งเสริมความดีงามและความเป็นสิริมงคลแก่ชุมชน

2.1 สารสำคัญของเรื่องเล่าที่ค้นพบ การรวบรวมเรื่องเล่าจากชุมชนในอำเภอสิรินครพบว่า เรื่องเล่าที่โดดเด่นสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มหลัก ดังนี้

2.1.1 เรื่องเล่าทางวัฒนธรรม งานบุญผะเหวดที่จัดขึ้นประจำปี เป็นเรื่องเล่าที่ได้รับการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นและสะท้อนถึงความเชื่อในพระพุทธศาสนา ประเพณีการล่องแพในเขื่อนสิรินธรที่เชื่อมโยงวิถีชีวิตของชาวบ้านกับทรัพยากรธรรมชาติ

2.1.2 เรื่องเล่าทางธรรมชาติ การหาทุ่งกลางคืนในเขื่อนสิรินธร ซึ่งเป็นกิจกรรมเฉพาะถิ่นที่มีทั้งความสนุกสนานและความสัมพันธ์กับธรรมชาติ ความงดงามของน้ำตกตาดโตนที่มีตำนานเกี่ยวข้องกับชุมชน

2.1.3 เรื่องเล่าทางวิถีชีวิต การเล่าเรื่องเกี่ยวกับการเก็บเกี่ยวพืชผลในพื้นที่ การสร้างอาหารจากวัตถุดิบท้องถิ่น และการใช้ชีวิตเรียบง่ายที่แสดงถึงความสัมพันธ์ที่กลมกลืนระหว่างคนกับธรรมชาติ

2.2 การพัฒนาเรื่องเล่าเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

2.2.1 การปรับปรุงเรื่องเล่า เรื่องเล่าที่ได้รับการปรับปรุงเน้นการเพิ่มรายละเอียดเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของกิจกรรม เช่น การอธิบายขั้นตอนการล่องแพหรือการปรุงอาหารท้องถิ่น เพื่อเพิ่มความน่าสนใจและสร้างภาพจำให้กับนักท่องเที่ยว การสร้างเรื่องเล่าที่มีโครงสร้างชัดเจน (มีการเริ่มต้น ปมเรื่อง และจุดสิ้นสุด) ตามแนวคิดทฤษฎีการเล่าเรื่อง (Storytelling Theory) ซึ่งระบุว่าโครงสร้างที่น่าสนใจช่วยเพิ่มการจดจำและดึงดูดผู้ฟัง

2.2.2 เชื่อมโยงเรื่องเล่ากับการสร้างประสบการณ์ เรื่องเล่าถูกออกแบบเพื่อสร้างประสบการณ์ที่น่าประทับใจ โดยเน้นให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วม เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมล่องแพ หรือการเรียนรู้การทำอาหารจากวัตถุดิบท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด การสื่อสารเพื่อการพัฒนา (Communication for Development) ที่กล่าวถึงการสื่อสารในการสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชน

ดังนั้นสรุปได้ว่าการรวบรวมและพัฒนาเรื่องเล่าที่สะท้อนเอกลักษณ์และคุณค่าของชุมชนในอำเภอสิรินครช่วยเสริมสร้างความน่าสนใจให้กับแหล่งท่องเที่ยว และสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิต อย่างไรก็ตาม ควรขยายการศึกษาไปยังกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายขึ้นในอนาคต เพื่อเพิ่มความครอบคลุมและความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย

ภาพที่ 2 แห่งานบุญพะเหวดขึ้นเขาชุมชนตำบลคำเขื่อนแก้ว

3. ผลการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการสร้างนักสื่อสารชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวในอำเภอสรินธร จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้ที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

3.1 องค์ประกอบของเกณฑ์มาตรฐาน ทักษะด้านการเล่าเรื่อง นักสื่อสารต้องสามารถถ่ายทอดเรื่องราวที่น่าสนใจและสะท้อนเอกลักษณ์ของชุมชน เช่น ประเพณีและวิถีชีวิตท้องถิ่น ทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ เน้นการใช้ภาษาและรูปแบบการสื่อสารที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น นักท่องเที่ยวครอบครัวหรือชาวต่างชาติ การใช้สื่อดิจิทัลนักสื่อสารต้องสามารถสร้างเนื้อหาผ่านสื่อดิจิทัล เช่น วิดีโอหรือโพสต์ในโซเชียลมีเดีย เพื่อเข้าถึงนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และความรู้เกี่ยวกับชุมชน มีความเข้าใจในทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของชุมชน เพื่อนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องและมีคุณค่า

3.2 เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ระดับพื้นฐาน ถ่ายทอดเรื่องเล่าในรูปแบบง่าย ๆ ด้วยภาษาที่ชัดเจน ระดับปานกลาง ปรับเนื้อหาให้เหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย พร้อมใช้สื่อดิจิทัลในการประชาสัมพันธ์ ระดับขั้นสูง เชี่ยวชาญในการสร้างเนื้อหาที่ลึกซึ้งและน่าสนใจ พร้อมจัดกิจกรรมเชิงปฏิสัมพันธ์ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว

3.3 แนวทางการพัฒนา การฝึกอบรม จัดการอบรมที่เน้นการปฏิบัติจริง เช่น การเล่าเรื่อง การผลิตเนื้อหาดิจิทัล และการใช้สื่อออนไลน์ การประเมินผล ใช้แบบทดสอบและการเก็บข้อมูลย้อนกลับ (Feed back) จากนักท่องเที่ยว เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงทักษะของนักสื่อสารชุมชน

ดังนั้นสรุปได้ว่าเกณฑ์มาตรฐานนี้ช่วยกำหนดแนวทางพัฒนานักสื่อสารชุมชนให้มีทักษะที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน โดยเน้นการสื่อสารที่สร้างสรรค์และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการประชาสัมพันธ์

4. ผลการพัฒนานักสื่อสารชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวในอำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

4.1 ผลการดำเนินการพัฒนานักสื่อสารชุมชน การพัฒนานักสื่อสารชุมชนในอำเภอสิรินธรได้ดำเนินการตามแนวทางที่ออกแบบไว้ โดยมีกิจกรรมสำคัญดังนี้

4.1.1 การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshops) จัดการฝึกอบรม 3 หัวข้อหลัก ได้แก่ การเล่าเรื่องสร้างสรรค์ (Creative Storytelling) การใช้สื่อดิจิทัลเพื่อประชาสัมพันธ์ (Digital Media Utilization) การพัฒนาทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ (Creative Communication Skills) ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมประกอบด้วยผู้นำชุมชนและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจำนวน 50 คน

4.1.2 การฝึกปฏิบัติภาคสนาม นักสื่อสารชุมชนได้ทดลองเล่าเรื่องและจัดกิจกรรมกับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ เช่น การล่องแพ การนำชมธรรมชาติ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรม การฝึกปฏิบัติเพื่อเพิ่มทักษะการตอบสนองแบบเรียลไทม์ เช่น การตอบคำถามนักท่องเที่ยวและการปรับเนื้อหาเรื่องเล่าให้เหมาะสม

4.1.3 การใช้สื่อดิจิทัล นักสื่อสารได้รับการฝึกใช้งานแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น Facebook และ Instagram เพื่อประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ผลิตเนื้อหาดิจิทัล เช่น วิดีโอประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวและภาพถ่ายที่สะท้อนเอกลักษณ์ของชุมชน

4.2 การประเมินผลลัพธ์ของการพัฒนา

4.2.1 ผลลัพธ์เชิงปริมาณ ความสามารถในการเล่าเรื่องของนักสื่อสารชุมชนเพิ่มขึ้น โดยคะแนนเฉลี่ยจากแบบประเมินตนเองก่อนและหลังการฝึกอบรมเพิ่มขึ้นจาก 3.2 เป็น 4.5 (จากคะแนนเต็ม 5) ทักษะการใช้สื่อดิจิทัลเพิ่มขึ้น โดยร้อยละ 85 ของนักสื่อสารสามารถผลิตและเผยแพร่เนื้อหาบนโซเชียลมีเดียได้ด้วยตนเอง

4.2.2 ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ นักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมกิจกรรมกับนักสื่อสารชุมชนให้คะแนนความพึงพอใจโดยเฉลี่ย 4.6 จาก 5 โดยระบุว่านักสื่อสารสามารถถ่ายทอดเรื่องราวได้อย่างน่าสนใจและมีความเป็นมิตร เรื่องเล่า

ที่ได้รับการพัฒนาใหม่ เช่น เรื่องราวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและการหาศูนย์กลางคืน ได้รับการตอบรับดีจากนักท่องเที่ยว เนื่องจากสามารถสร้างความประทับใจและเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมชุมชน

4.3 ข้อค้นพบเพิ่มเติม การใช้สื่อดิจิทัลช่วยเพิ่มการเข้าถึงของนักท่องเที่ยว โดยจำนวนการเข้าชมโพสต์ใน Facebook และ Instagram ของนักสื่อสารชุมชนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 40 ภายใน 3 เดือน การเล่าเรื่องที่มีส่วนร่วม เช่น การเชิญชวนนักท่องเที่ยวเข้าร่วมกิจกรรมการทำอาหารหรือการท่องเที่ยว ได้รับการตอบรับที่ดี เนื่องจากสร้างประสบการณ์ที่น่าจดจำ

ดังนั้นการพัฒนา นักสื่อสารชุมชนในอำเภอสิรินธรช่วยเพิ่มศักยภาพในการประชาสัมพันธ์และสร้างประสบการณ์ที่ดีให้แก่นักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดที่พบคือการใช้สื่อดิจิทัลยังคงมีความท้าทายสำหรับบางกลุ่ม เนื่องจากขาดทักษะเบื้องต้นในการใช้เทคโนโลยี ข้อเสนอแนะคือการจัดฝึกอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือดิจิทัลและการขยายเนื้อหาเรื่องเล่าให้ครอบคลุมกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ เพื่อเพิ่มความหลากหลายและความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาบริบทและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในอำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี พบว่ามีหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่นี้ ซึ่งสามารถอธิบายและเชื่อมโยงกับการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ดังนี้

1. ผลการสำรวจและวิเคราะห์บริบทชุมชนและศักยภาพของการท่องเที่ยวในอำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวเพศหญิงในช่วงอายุ 36-45 ปี มีบทบาทสำคัญในฐานะผู้กำหนดแผนการท่องเที่ยวในครอบครัว กลุ่มนี้มักมีความมั่นคงทางการเงินและมีส่วนสำคัญในการเลือกสถานที่และกิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สมฤดี อนุพันธุ์ (2566) ที่ชี้ว่าผู้หญิงวัยทำงานมีอิทธิพลอย่างมากต่อการตัดสินใจในเรื่องดังกล่าว งานวิจัยของคงศักดิ์ วัฒนธรรม (2566) ยังสนับสนุนว่าผู้หญิงมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการเวลาและทรัพยากร ซึ่งส่งผลต่อการเลือกแหล่งท่องเที่ยวและการกำหนดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ในด้านพฤติกรรมการเดินทาง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มักเดินทางกับคู่รักและใช้รถยนต์ส่วนตัว การศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของธีระชัย พิทักษ์ทรัพย์ (2567) ที่ระบุว่าการเดินทางกับคู่รักช่วยให้การจัดการแผนการเดินทางมีความยืดหยุ่นและง่ายต่อการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ นอกจากนี้ การใช้รถยนต์ส่วนตัวยังช่วยเพิ่มความสะดวกสบายและความเป็นส่วนตัวตามที่นิยามา อนุรักษ์ศิลป์ (2566) กล่าวว่าวัตถุประสงค์หลักของนักท่องเที่ยวคือการพักผ่อนในแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่สงบและห่างไกลจากความวุ่นวายของเมืองใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนภัสสร โชควิจิตร (2567) ที่ชี้ว่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงชนบทดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มองหาความสงบและการสัมผัสธรรมชาติ การเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นยังเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญ

ซึ่งสอดคล้องกับ Jepson & Sharpley (2023) ที่กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับชุมชน และเพิ่มคุณค่าประสบการณ์การท่องเที่ยว ความโปร่งใสและความยุติธรรมในการกำหนดราคาสินค้าและบริการมีบทบาทสำคัญต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ Smith & Williams (2023) ที่ชี้ว่าความโปร่งใสในด้านราคาส่งผลต่อความเชื่อมั่นและการตัดสินใจกลับมาเยือนอีกครั้ง Hall & Page (2024) ยังสนับสนุนแนวคิดนี้ โดยระบุว่าความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว นอกจากนี้ การบริการที่เป็นมิตรและการมีส่วนร่วมของชุมชนยังเป็องค์ประกอบสำคัญที่ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับแหล่งท่องเที่ยว งานวิจัยของ Watson, Johnson & Lee (2024) ยืนยันว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมการท่องเที่ยวช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชน ในขณะที่ Roberts & Hall (2023) เน้นว่าการบริการที่เป็นมิตรช่วยเพิ่มความพึงพอใจและความประทับใจของนักท่องเที่ยว ผลการศึกษานี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพของชุมชนในอำเภอสิรินธร ทั้งในด้านการส่งเสริมวัฒนธรรม การสร้างความโปร่งใส และการให้บริการที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวและสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวในพื้นที่

2. ผลการค้นหาเรื่องเล่าของชุมชนท่องเที่ยวในอำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าเรื่องเล่าของชุมชนในอำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี มีบทบาทสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับแหล่งท่องเที่ยว เรื่องเล่าที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม วิถีชีวิต และทรัพยากรธรรมชาติ ไม่เพียงแต่สร้างความน่าสนใจให้กับนักท่องเที่ยว แต่ยังช่วยเชื่อมโยงนักท่องเที่ยวกับชุมชนในลักษณะที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ผลลัพธ์นี้สอดคล้องกับแนวคิด การเล่าเรื่อง (Storytelling Theory) ที่ระบุว่าเรื่องเล่าที่มีความสัมพันธ์กับเอกลักษณ์ของชุมชนสามารถเพิ่มประสบการณ์และสร้างความทรงจำที่ยั่งยืนให้กับผู้ฟัง (Saarinen & Rogerson, 2024) เรื่องเล่าที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์และวิถีชีวิต เช่น การทำประมงพื้นบ้านหรือการใช้ชีวิตที่พึ่งพาธรรมชาติ แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของชุมชนที่ไม่สามารถหาได้จากที่อื่น งานวิจัยของพรทิพย์ พูลสวัสดิ์ (2566) สนับสนุนว่าเรื่องเล่าที่สะท้อนวิถีชีวิตจริงของชุมชนมีศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเพิ่มความพึงพอใจให้กับผู้มาเยือน นอกจากนี้ เรื่องเล่าที่เชื่อมโยงกับทรัพยากรธรรมชาติ เช่น เชื้อนสิรินธรและแม่น้ำโขง ยังช่วยเพิ่มมิติให้กับการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hall & Page (2024) ที่ระบุว่าการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมสามารถเพิ่มความน่าสนใจให้กับแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม การวิจัยนี้มีข้อจำกัดในการเก็บข้อมูลที่มุ่งเน้นนักท่องเที่ยวชาวไทยเท่านั้น ซึ่งอาจไม่ครอบคลุมมุมมองของนักท่องเที่ยวต่างชาติ นอกจากนี้ การวิเคราะห์เรื่องเล่ามุ่งเน้นเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและธรรมชาติ โดยไม่ได้วิเคราะห์ประเด็นอื่น เช่น ความปลอดภัยหรือสิ่งอำนวยความสะดวก

ดังนั้นสรุปได้ว่าการค้นหาและพัฒนาเรื่องเล่าของชุมชนในอำเภอสิรินธรช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ เรื่องเล่าที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วย

สร้างความแตกต่างและดึงดูดนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ การเล่าเรื่องยังช่วยเพิ่มประสบการณ์ที่น่าจดจำและสร้างความสัมพันธ์เชิงลึกระหว่างนักท่องเที่ยวกับชุมชน เรื่องเล่าที่เชื่อมโยงกับกิจกรรม เช่น การล่องแพและการหาทุ่งกลางคืน ช่วยเพิ่มเอกลักษณ์และเสน่ห์ให้กับการท่องเที่ยวในพื้นที่ ขณะที่เรื่องเล่าที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ เช่น การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหรือการใช้ชีวิตร่วมกับธรรมชาติ ช่วยเพิ่มมิติให้กับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการเล่าเรื่องในฐานะเครื่องมือที่ช่วยเสริมสร้างมูลค่าและเพิ่มความน่าสนใจให้กับแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน อย่างไรก็ตาม ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย เช่น นักท่องเที่ยวต่างชาติ และพัฒนาแนวทางการเล่าเรื่องผ่านสื่อดิจิทัลเพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่กว้างขึ้นและตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลาย

3. ผลการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการสร้างนักสื่อสารชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวในอำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยเกี่ยวกับการออกแบบและกำหนดเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการพัฒนานักสื่อสารชุมชนในอำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ชี้ให้เห็นว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ออกแบบมาได้กำหนดองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาทักษะของนักสื่อสารชุมชน ได้แก่ ทักษะด้านการเล่าเรื่อง การสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ การใช้สื่อดิจิทัล และความรู้เกี่ยวกับชุมชน ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มศักยภาพของนักสื่อสารให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในยุคปัจจุบัน ทักษะด้านการเล่าเรื่องที่เน้นการสะท้อนเอกลักษณ์ของชุมชน เช่น วิถีชีวิตและประเพณีท้องถิ่น สอดคล้องกับแนวคิด การเล่าเรื่อง (Storytelling Theory) ที่ชี้ว่าเรื่องเล่าที่มีความน่าสนใจและเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมชุมชนสามารถสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวและเพิ่มมูลค่าให้กับแหล่งท่องเที่ยว (Saarinen & Rogerson, 2024) นอกจากนี้ การสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ที่ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น นักท่องเที่ยวครอบครัวหรือชาวต่างชาติ ยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสร้างความเข้าใจและความพึงพอใจให้กับผู้ฟัง (Jepson & Sharpley, 2023) การใช้สื่อดิจิทัลเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบที่สำคัญในยุคปัจจุบัน นักสื่อสารชุมชนที่สามารถผลิตเนื้อหา เช่น วิดีโอ หรือโพสต์บนโซเชียลมีเดีย มีศักยภาพในการเข้าถึงนักท่องเที่ยวในวงกว้าง ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hall & Page (2024) ที่ระบุว่าการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการประชาสัมพันธ์ช่วยเพิ่มการเข้าถึงของแหล่งท่องเที่ยวและดึงดูดนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ สำหรับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่พื้นฐาน ปานกลาง ไปจนถึงขั้นสูง มีการออกแบบให้เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะของนักสื่อสารชุมชนในแต่ละระดับ ความชัดเจนในการกำหนดระดับเหล่านี้ช่วยให้นักสื่อสารสามารถพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอนและมีเป้าหมายที่ชัดเจน ซึ่งแนวทางนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ Watson, Johnson & Lee (2024) ที่ระบุว่ากำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาทักษะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการฝึกอบรมและการพัฒนา แนวทางการฝึกอบรมที่เน้นการปฏิบัติจริง เช่น การเล่าเรื่องและการใช้สื่อดิจิทัล มีผลสำคัญต่อการพัฒนาทักษะของนักสื่อสารชุมชน การศึกษาของ Roberts & Hall (2023) ชี้ว่าการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นสรุปได้ว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ออกแบบมาในงานวิจัยนี้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวทางพัฒนานักสื่อสารชุมชนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน โดยเน้นทักษะการสื่อสารที่สร้างสรรค์ การเล่าเรื่องที่สะท้อนเอกลักษณ์ของชุมชน และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มการเข้าถึงและการประชาสัมพันธ์ การวิจัยนี้ช่วยสร้างแนวทางที่ชัดเจนสำหรับการพัฒนานักสื่อสารชุมชนในระดับต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำเกณฑ์มาตรฐานนี้ไปปรับใช้ในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อประเมินความเหมาะสมและความยืดหยุ่นของโมเดลในการพัฒนา

4. ผลการพัฒนานักสื่อสารชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวในอำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของกิจกรรมที่ออกแบบมาเพื่อเสริมสร้างทักษะด้านการเล่าเรื่อง การใช้สื่อดิจิทัล และการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ กิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การฝึกปฏิบัติภาคสนาม และการใช้งานแพลตฟอร์มออนไลน์ เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนานักสื่อสารให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเล่าเรื่องสร้างสรรค์ ซึ่งมุ่งเน้นการถ่ายทอดเรื่องราวที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตท้องถิ่น ช่วยเพิ่มประสบการณ์ที่น่าจดจำให้กับนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยของ Saarinen & Rogerson (2024) ที่ระบุว่าเรื่องเล่าที่เชื่อมโยงกับชุมชนสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับแหล่งท่องเที่ยวและสร้างความประทับใจที่ยั่งยืน การเล่าเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม เช่น การล่องแพและการหาทุกงกลางคืน ได้รับการตอบรับที่ดีจากนักท่องเที่ยว เนื่องจากสามารถสร้างความสัมพันธ์เชิงลึกระหว่างนักท่องเที่ยวกับวัฒนธรรมในชุมชน การใช้สื่อดิจิทัล เป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนานักสื่อสารในยุคปัจจุบัน การฝึกอบรมที่เน้นการผลิตเนื้อหาดิจิทัล เช่น วิดีโอและภาพถ่าย ช่วยให้นักสื่อสารชุมชนสามารถเพิ่มการเข้าถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ได้มากขึ้น ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าจำนวนการเข้าชมโพสต์บน Facebook และ Instagram ของนักสื่อสารชุมชนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 40 ภายใน 3 เดือน ซึ่งสนับสนุนแนวคิดของ Hall & Page (2024) ที่ชี้ว่าการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือสำคัญในการประชาสัมพันธ์และดึงดูดนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ การประเมินผลลัพธ์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ชี้ให้เห็นว่าความสามารถในการเล่าเรื่องของนักสื่อสารชุมชนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยคะแนนเฉลี่ยจากแบบประเมินตนเองเพิ่มขึ้นจาก 3.2 เป็น 4.5 ซึ่งสะท้อนถึงผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมที่ออกแบบมาอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ คะแนนความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมกิจกรรมกับนักสื่อสารชุมชน (4.6 จาก 5) ยังสนับสนุนงานวิจัยของ Watson, Johnson & Lee (2024) ที่ระบุว่า การเล่าเรื่องที่มีส่วนร่วมและการสร้างปฏิสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวช่วยเพิ่มความพึงพอใจและสร้างประสบการณ์ที่น่าจดจำ

อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัด ของการพัฒนาในครั้งนี้คือการใช้สื่อดิจิทัลยังคงเป็นความท้าทายสำหรับนักสื่อสารบางกลุ่มที่ขาดทักษะพื้นฐานทางเทคโนโลยี การศึกษานี้สอดคล้องกับข้อค้นพบของ Roberts & Hall (2023) ที่ระบุว่า การฝึกอบรมเชิงดิจิทัลควรออกแบบให้เหมาะสมกับระดับทักษะของผู้เรียนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้

ดังนั้นสรุปได้ว่าการพัฒนานักสื่อสารชุมชนในอำเภอสิรินธรแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการเล่าเรื่องและการใช้สื่อดิจิทัลในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การวิจัยนี้สร้างแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนานักสื่อสารชุมชนให้ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรนำเกณฑ์มาตรฐานที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการจัดอบรมหรือพัฒนานักสื่อสารชุมชนในพื้นที่อื่น ๆ ที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว เพื่อขยายผลการพัฒนาที่ครอบคลุมในระดับภูมิภาคหรือระดับประเทศ
2. ควรส่งเสริมการใช้สื่อดิจิทัลในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว โดยจัดหาเครื่องมือหรือทรัพยากร เช่น กล้องถ่ายรูปหรือซอฟต์แวร์ตัดต่อวิดีโอ เพื่อสนับสนุนการสร้างเนื้อหาที่มีคุณภาพสำหรับนักสื่อสารชุมชน
3. ควรจัดกิจกรรมหรือแคมเปญที่เชื่อมโยงนักสื่อสารชุมชนกับหน่วยงานท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว เช่น งานเทศกาลที่เน้นการเล่าเรื่องหรือการแสดงวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อสร้างการรับรู้และดึงดูดนักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งถัดไป

1. ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบเชิงเศรษฐกิจของการพัฒนานักสื่อสารชุมชนต่อรายได้และการเติบโตของชุมชนท่องเที่ยวในระยะยาว
2. ควรศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มต่างชาติ โดยเฉพาะความสนใจในเรื่องเล่าและกิจกรรมที่นักสื่อสารชุมชนจัดทำ เพื่อเพิ่มความเข้าใจและความหลากหลายของกลุ่มเป้าหมาย
3. ควรดำเนินการวิจัยเชิงเปรียบเทียบระหว่างวิธีการเล่าเรื่องผ่านสื่อดิจิทัลและวิธีการดั้งเดิม เช่น การเล่าผ่านกิจกรรมในชุมชน เพื่อประเมินประสิทธิภาพของแต่ละวิธีในการดึงดูดนักท่องเที่ยว

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลงได้ด้วยการสนับสนุนทางการเงินจากทุนอุดหนุนการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ประเภท Fundamental Fund ประจำปีงบประมาณ 2567 และขอขอบคุณคณะผู้จัดสรรทุนวิจัยที่ให้การสนับสนุนและมอบโอกาสในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- คงศักดิ์ วัฒนธรรม. (2566). บทบาทของผู้หญิงในด้านการจัดการเวลาและทรัพยากรในการท่องเที่ยว. **วารสารการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมไทย**, 15(2), 50 - 64.
- นิชาภา อนุรักษศิลป์. (2566). การเดินทางแบบครอบครัวและการใช้ยานพาหนะส่วนตัวในแหล่งท่องเที่ยวชนบท. **วารสารสังคมวิทยาและการท่องเที่ยว**, 20(1), 89 - 104.
- ธีระชัย พิทักษ์ทรัพย์. (2567). การเดินทางกับคู่รักและการใช้รถยนต์ส่วนตัวในการท่องเที่ยว. **วารสารวิจัยการท่องเที่ยว**, 12(1), 112 - 127.
- นภัสสร โชควิจิตร. (2567). การท่องเที่ยวเชิงพักผ่อนในพื้นที่ชนบทและแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติในประเทศไทย. **วารสารเศรษฐศาสตร์และการท่องเที่ยว**, 23(3), 34 - 49.
- พรทิพย์ พูลสวัสดิ์. (2566). การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการเชื่อมโยงวิถีชีวิตชุมชน. **วารสารการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมไทย**, 18(2), 55 - 68.
- ไพฑูรย์ มากสุข. (2557). การพัฒนารูปแบบการใช้วิทยุออนไลน์ร่วมกับวิทยุชุมชนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาชุมชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- สมฤดี อนุพันธุ์. (2566). การสื่อสารข้อมูลการท่องเที่ยวที่ถูกต้องและตรงประเด็น: อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Bertella, G. & Rinaldi, M. D. (2020). Learning Communities and Co-Creative Tourism Practices in NGDO Projects. **Journal of Sustainable Tourism**, 29(4), 639 - 657.
- Canosa, A., Wilson, E. & Graham, A. (2020). Storytelling in Community Tourism: An Approach to Increasing Engagement and Sustainability. **Journal of Tourism Research**, 45(2), 98 - 112.
- Chomphu, P. & Jitkham, S. (2021). Community-Based Tourism Management in Northeastern Thailand: A case study of Ubon Ratchathani Province. **Journal of Tourism Research**, 12(1), 45 - 59.
- Hall, C. M. & Page, S. J. (2024). Marketing and Communication in Tourism: Using Media for Destination Branding. **Journal of Tourism Marketing**, 32(2), 45 - 62.
- Jepson, D. & Sharpley, R. (2023). Community-Based Tourism: Enhancing Communication Skills for Tourism Development. **Journal of Tourism Development**, 14(1), 112 - 127.
- McGinnis, M., Reif, L. & McDonald, K. (2020). Local Community Participation in Sustainable Tourism. **Tourism Review**, 75(5), 109 - 126.

- Ooi, S. Y. & Shelley, R. (2023). Community Development and Sustainable Tourism Practices. **Sustainable Tourism Journal**, 23(3), 178 - 193.
- Polit, D. F. & Beck, C. T. (2021). **Nursing Research: Generating and Assessing Evidence for Nursing Practice**. (11th ed.). Philadelphia: Wolters Kluwer.
- Pookhao, N. (2023). Enhancing Local Pride Through Community Tourism Initiatives. **Asian Journal of Tourism Research**, 8(1), 20 - 34.
- Roberts, J. & Hall, D. (2023). Community Involvement and the Sustainability of Tourism: A Participatory Approach. **Journal of Tourism Studies**, 28(4), 345 - 360.
- Saarinen, J. & Rogerson, C. M. (2024). Nature-Based Tourism and Destination Uniqueness in Southeast Asia. **Asian Journal of Tourism Research**, 12(3), 58 - 75.
- Smith, J. & Williams, R. (2023). The Impact of Price Fairness on Tourist Satisfaction and Trust. **Journal of Tourism and Hospitality Research**, 45(2), 123 - 140.
- Smith, M. & Robinson, M. (2023). **Key Concepts in Tourism Research**. London: Sage Publications.
- Watson, P., Johnson, A. & Lee, C. (2024). Collaborative Approaches in Community-Based Tourism. **Journal of Community Tourism Research**, 33(1), 75 - 88.